

דף לימוד לימות השבוע ולשולחן שבת

סדר קדשים
מסכת מנחות ב' ח'
פרשת שופטים
א' ד' באלול (18-12 לאוגוסט)

מסכת מנחות

דף ב': מסכת מנחות

מסכת מנחות עוסקת ב"מנחות" שהקרבן בבית המקדש כקרבן. המנחות הן קרבנות מן הצומח ולא מן החי, וכל המנחות היו מובאות מסלת חטים, חוץ ממנחת סוטה ועמר התנופה, שהובאו מן השעורים.

מדוע התפלה האמצעית מכנה תפלת "מנחה"?

יש מבארים כי כך שמה, מפני שזמנה הוא בשעות אחר הצהריים, כאשר השמש מתחילה לשקע לעבר מקום מנוחתה, כפיכול, אוכלם, יש ראשונים שאומרים שזמן אחר הצהריים נקרא מנחה, משום שבשעות אלו היה זמן הקרבת מנחת התמיד של בין הערבים, ומכאן גם שם התפלה, שזמנה באותה עת.

דף ג': עבודות המנחה - חלק א'

במאמר זה ובמאמר הבא נלמד על עבודות המנחה.

במסכת זבחים למדנו שיש ארבע עבודות בקרבן מן בהמה.

א. שחיטה - שחיטת הקרבן. ב. קבלה - קבלת דם הקרבן בכלי.

ג. הולכה - הולכת הדם אל המזבח. ד. זריקה - זריקת הדם על המזבח.

גם במנחות ישנן ארבע עבודות:

א. קמיצה - הכהן מכניס את כף ידו לתוך המנחה, ולוקח ממנה קמץ. עבודת הקמיצה מקבילה לעבודת השחיטה בקרבן בהמה.

ב. מתן כלי - הכהן מניח בכלי את קמץ המנחה שבכף ידו. עבודה זו מקבילה לעבודת קבלת דם קרבן בהמה.

דף ד': עבודות המנחה - חלק ב'

ג. הולכה - הכהן מוליך אל המזבח את הכלי שבתוכו הניח את קמץ המנחה. עבודה זו מקבילה לעבודת הולכת דם קרבן בהמה אל המזבח.

ד. הקטרה - הכהן מקטיר על המזבח את קמץ המנחה. עבודה זו מקבילה לזריקת דם קרבן על המזבח, שהיא העבודה המכפרת על בעל הקרבן.

קדם הבדל בין זבחים למנחות, בעוד שבזבחים יש "קדשי קדשים" שנאכלים על ידי הכהנים בעזרה בלבד, ויש "קדשים קלים" הנאכלים גם על ידי ישראל, בירושלים, כל המנחות מגדרות כ"קדשי קדשים" והן נאכלות לכהנים בלבד בעזרה.

מז התלמוד

סדר קדשים
מסכת מנחות, דף ד'

"אמר רב: מנחת העומר שקמצה שלא לשמה פסולה, הואיל ובאת להתיר ולא התירה"

נפקא - יוצא
מינכר - ניכר, ניכרת

הסבר: רב אומר שאם קמצו את מנחת העומר בטעות לשם מנחה אחרת היא פסולה, משום שמטרתה היא להתיר את אכילת התבואה החדשה, ואם קמצו אותה לא לשמה היא לא התירה.

על המפה

קיבוץ מעוז חיים

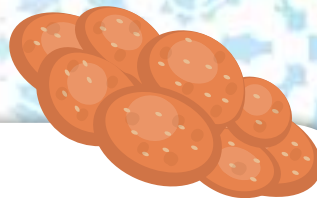
מעוז חיים נמצא בעמק בית שאן, כ-5 ק"מ ממזרח לבית שאן. הוא שייך למועצה אזורית עמק המעיינות. הקיבוץ נוסד בשנת תרצ"ז (1937) במסגרת התיישבות חומה ומגדל. מקימי היישוב היו אנשי גרעין של "המחנות העולים" ועולים מפולין ומגרמניה. בתחילה נקרא הקיבוץ "מעוז", ובשנת תרצ"ח (1938) שונה שמו ל"מעוז חיים" על שם איש ההגנה חיים שטורמן, שנהרג עם שני חבריו כשהרכב בו נסעו עלה על מוקש. בחפירות ארכיאולוגיות שנערכו במקום נחשפו שרידי בית כנסת עתיק עם רצפת פסיפס וציורי מנורת קנים, שהיה קיים מסוף המאה ה-5 ועד לאמצע המאה ה-7. כיום גרים בקיבוץ למעלה מ-400 תושבים.

גן הרפתקאות במעוז חיים בתכנון גדעון שריג (Wikipedia, מיכאלי)

אתחילים מסכת מנחות!

סעודת ערב שבת

מנה עיקרית

לפול משפחתי לשולחן שבת

לפניכם אירוע שעורר דיון משפחתי סוער- נדב ישב עם הוריו כדי להחליט את מי מחבריו הוא יזמין לשבת בר המצווה שלו שתתקיים בעוד כחודש. לאחר שסיימו לכתוב את כל ההזמנות שאלה אמא: "נדב, לא שכחת להזמין את הלל?" ענה לה נדב: אני מאד מתלבט אם להזמין אותו כי הוא לא הזמין אותי לבר מצווה שלו שנערכה לפני כמה שבועות.

מנת פתיחה

דבר תורה לשולחן השבת

פרשתנו פותחת בחשיבות הגדולה של קיום מערכת משפט ישרה וצודקת בעם ישראל. באחד מן הפסוקים אומרת התורה- "צדק צדק תרדוף"- ויש לשאול מדוע חוזרת התורה פעמיים על המילה "צדק"? מה היא באה ללמד ולהדגיש?

ניתן לומר, שהיה אפשר לטעות ולחשוב שהדבר החשוב הוא להגיע לתוצאה של משפט צודק, גם אם הדרך דרכה הגענו לתוצאה זו איננה ישרה וצודקת. היה אפשר לחשוב שמותר ללכת גם בדרך עקומה ובתחבולות, העיקר הוא שהתוצאה של משפט תהיה צודקת.

מלמדת אותנו התורה- "צדק צדק תרדוף"- לא רק אחר תוצאה של צדק תרדוף, אלא גם אחר דרך של צדק. המטרה איננה מקדשת את האמצעים אלא גם הם צריכים להיות צודקים, כשרים וישרים.

מצד שני:

נדב לא באמת יודע מה הסיבה שהלל לא הזמין אותו, וגם אסור לנקום בחבר ואם הוא לא יזמין את הלל זו תהיה נקמה. אולי זו הזדמנות לסלוח להלל ולפתוח דף חדש?

מצד אחד:

הלל לא הזמין אותו לבר מצווה שלו. נדב מאד נעלב וקשה לו לשכוח את העלבון שהרגיש.

א...מה?
ע'תכס'?

באיזו תקופה חיית?

סמנו בבקשה על ציר הזמן למטה מתוך האפשרויות הקיימות באיזו תקופה חיית.

א'ס'טטטט-טטטטט
ט טטטט טט

קינוח / מי אני?

- א. הייתי מורה לנבוכים ויד חזקה למאמינים.
- ב. נולדתי בקורדובה בספרד, עבדתי כרופא המלך במצרים, ונקברתי בטבריה.
- ג. יום פטירתי הוא כ' בטבת תתקס"ה, 1204.
- ד. בשנת 1148 עזבה משפחתי את בספרד למרוקו ומשם למצרים. ביקרתי גם בארץ ישראל.
- ה. נאמר עליי- 'ממשה עד משה לא קם כמשה', וכינו אותי 'הנשר הגדול'.

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2449	2448	2238	1948	0
495	רבי יהודה הנשיא	?	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	-352	חורבן ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	בצלאל	מתן תורה	-1311	אפרים ומנשה יציאת מצרים
התלמוד חתימת						-586	חורבן ביהמ"ק ה-1					-1521	בניי במצרים
												-1812	אברהם אבינו
													-3760
													בריאת העולם

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

7 דקות סעודת שבת

מנה עיקרית

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- 1 מי האיש במרכז התמונה?
- 2 במי מטפל האיש הזה ואיפה זה קורה?
- 3 מה מסמלת ידו השרירית של האיש במרכז התמונה?
- 4 איזו איגרת מפורסמת מחזיק בידו האיש מימין?
- 5 מה הקשר בין האיש במרכז התמונה לעוף מצד שמאל?
- 6 מה אוחז האיש השוכב על המיטה ביד ימין ואיך זה קשור לאיש במרכז התמונה?
- 7 מה לא הגיוני בציור?

עוֹשֵׂה מַעֲשֵׂים טוֹבִים וְעוֹשֵׂה אֲמָרִים רָעִים.
 לְעוֹשֵׂה מַעֲשֵׂים טוֹבִים וְעוֹשֵׂה אֲמָרִים רָעִים, מֵיָמֵינוּ יִשְׁמַח אֱלֹהֵינוּ.
 וְעוֹשֵׂה מַעֲשֵׂים רָעִים וְעוֹשֵׂה אֲמָרִים טוֹבִים, מֵיָמֵינוּ יִשְׁמַח אֱלֹהֵינוּ.
 וְעוֹשֵׂה מַעֲשֵׂים רָעִים וְעוֹשֵׂה אֲמָרִים רָעִים, מֵיָמֵינוּ יִשְׁמַח אֱלֹהֵינוּ.
 וְעוֹשֵׂה מַעֲשֵׂים טוֹבִים וְעוֹשֵׂה אֲמָרִים טוֹבִים, מֵיָמֵינוּ יִשְׁמַח אֱלֹהֵינוּ.
 וְעוֹשֵׂה מַעֲשֵׂים רָעִים וְעוֹשֵׂה אֲמָרִים טוֹבִים, מֵיָמֵינוּ יִשְׁמַח אֱלֹהֵינוּ.
 וְעוֹשֵׂה מַעֲשֵׂים טוֹבִים וְעוֹשֵׂה אֲמָרִים רָעִים, מֵיָמֵינוּ יִשְׁמַח אֱלֹהֵינוּ.
 וְעוֹשֵׂה מַעֲשֵׂים רָעִים וְעוֹשֵׂה אֲמָרִים רָעִים, מֵיָמֵינוּ יִשְׁמַח אֱלֹהֵינוּ.

3 דקות קינוח / מי אני?

- יש בי 14 חלקים ונושאים - מדע, אהבה, זמנים, נשים, קדושה, הפלאה, זרעים, עבודה, קורבנות, טהרה, נזיקין, קנין, משפטים, שופטים.
- שמי הראשון היה 'משנה תורה'.
- מי שכתב אותי היה בן 32 בזמן הכתיבה.
- הפסוק האחרון בתורה - "ולכל היד החזקה, ולכל המורא הגדול, אשר עשה משה לעיני כל ישראל", רומז לשמי.

עוֹשֵׂה מַעֲשֵׂים טוֹבִים וְעוֹשֵׂה אֲמָרִים רָעִים, מֵיָמֵינוּ יִשְׁמַח אֱלֹהֵינוּ.
 וְעוֹשֵׂה מַעֲשֵׂים רָעִים וְעוֹשֵׂה אֲמָרִים טוֹבִים, מֵיָמֵינוּ יִשְׁמַח אֱלֹהֵינוּ.
 וְעוֹשֵׂה מַעֲשֵׂים רָעִים וְעוֹשֵׂה אֲמָרִים רָעִים, מֵיָמֵינוּ יִשְׁמַח אֱלֹהֵינוּ.

סעודה שלישית

מתולדותי

דבורה עומר (תרצ"ב-תשע"ג, 1932-2013)

הייתה סופרת ילדים ונוער. נולדה בקיבוץ מעוז חיים למשפחת מוסנזון. הוריה היו פעילים בהגנה, וכשהייתה בת 11 נהרגה אמה בתאונת אימונים. אביה ערך את עיתון הנוער העובד, "במעלה", בו פרסמה דבורה את סיפוריה הראשונים. היא למדה בסמינר אורנים ועבדה כמורה בארץ ובקנדה. בשנת תשט"ו (1955) החלה לכתוב בעיתון "דבר לילדים" מדור בשם "דפי תמר", שהפך אחר כך לספר. בעקבותיו כתבה עשרות ספרים נוספים והפכה לאחת הסופרות האהובות על הילדים והנוער בישראל. רבים מספריה מתארים את חייהן של דמויות היסטוריות כמו שרה אהרנסון, איתמר בן אב"י, דוד בן גוריון ואחרים. דבורה עומר זכתה בפרסים רבים על ספריה, ובשנת תשס"ו (2006) הוענק לה פרס ישראל על תרומתה לתרבות הישראלית.

דבורה עומר (ויקיציט, ויקיפדיה)

5778	5727	5708	5707	5699	5657	5323	5260	5258	4800	4650	4260	
ה'תשע"ח	ה'תשכ"ז	ה'תש"ח	ה'תש"ז	ה'תשצ"ט	ה'תר"ץ	ה'רמ"ח						
2017	1969	1967	1948	1947	1939	1897	1500	1492				510
למדינה 70 שנה	הרב אריה לויין	ששת הימים	המדינה הקמת	העצמאות מלחמת	שוואה	הרצל	העת החדשה רבי יוסף קארו	גירוש ספרד				ימי הביניים תקופת הראשונים

סדר קודשים, מסכת זבחים, דפים ה'- ה'

דף ה': 'משקה ישראל'

האם מתר להקריב פקרבן בהמת טרפה שעומדת למות?
 בנביא יחזקאל נאמר שבני ישראל יביאו קרבנות ו'ושה אחת מן
 הצאן מן המאיתים ממשקה ישראל למנחה ולעולה ולשלמים
 לכפר עליהם".
 מדוע הנביא אומר להביא "משקה ישראל"?
 כדי ללמדנו, שאפשר להביא קרבנות רק מדברי מאכל שפשרים
 לישראל לאכילה, ומאחר שבהמה טרפה אסורה לאכילה, אסור
 להקריבה פקרבן.

דף ו': מור וקציעה

אחד מסממני הקטרת הוא "מור", כנאמר במשנה הידועה
 "הצרי והצפורן... מור וקציעה".
 הרמב"ם בהלכות כלי המקדש, מסביר שמור היה עשוי ומעובד
 מדם של תיה ששמה 'מוסק'. התיה הזו דומה לצבי והדם צרור
 בבטנה. תנאי לשימוש בדם הזה לצורך סממן הקטורת הוא
 היותה של התיה הזו כשרה.

דף ז': לחם הפנים

בבית המקדש עמד שלחן הזהב, שעליו הניחו את לחם הפנים.
 לחם הפנים עמד במשך שבוע ימים על השלחן, ובכל שבת
 החליפוהו בלחם חדש ואת הלחם הקודם אכלו הכהנים. על
 השלחן עמדו שני כלים בשם "בזיכים", שבתוכם היתה לבונה,
 וגם אותם החליפו בכל שבת.
 התלמוד מספר כיצד החליפו בכל שבת את לחם הפנים ואת
 הבזיכים:
 ארבעה כהנים נכנסו להיכל, שבו שלחן הזהב, שנים מהם
 נשאו את הלחמים החדשים ושנים מהם נשאו בזיכים. ארבעה
 כהנים נכנסו עוד לפניהם, שנים מהם כדי לקחת את לחם
 הפנים הקודם, ושנים מהם כדי לטל את הבזיכים הקודמים.
 הם נעמדו משני קצות השלחן, הכהנים עם הלחם החדש
 התחילו להכניסו למקומו, והכהנים מהצד השני התחילו למשך
 את הלחם הקודם, כך לא היה רגע אחד שבו לא היה לחם הפנים
 על שלחן הזהב.

דף ח': כלי מדידה במקדש

בבית המקדש היו כלים שנועדו למדד בהם דברים יבשים,
 למשל, קמח, סלת ועוד. היו גם כלים שנועדו למדד נוזלים,
 למשל, יין, שמן ומים.
 אם הכניסו יין, למשל, לכלי שמוודים בו דברים יבשים - אין
 היין נהיה קדוש. אם הכניסו סלת, למשל, לכלי שמוודים בו
 יין - אין הסלת נהיית קדושה.
 וכך נאמר בהלכה זו: "אין כלי הלח מקדשים את היבש, ולא
 מדות היבש מקדשים את הלח".

יש לי מושג | ברכת חכם הרזים

הרואה שישים ריבוא מישראל (600,000 איש)
 מכונסים במקום אחד, מברך "ברוך אתה ה' אלוקינו
 מלך העולם חכם הרזים". הברכה היא על כך שלמרות
 ריבויים של בני האדם ודעותיהם השונות, ה' יודע
 את כל מחשבותיהם ומה שבליבם.

מה הסדר?

בעלון למדנו על ארבע עבודות שנעשות בקרבן
 בהמה, וארבע עבודות שנעשות במנחות.
 כל העבודות התערבבו. סדרו אותן לפי הסדר הנכון
 בטבלה:
 זריקה, קמיצה, הולכה, מתן כלי, הקטרה, הולכה,
 קבלה, שחיטה

מנחה	קרבן בהמה

שאלות השוא

- א. מה ההבדל בין זבחים למנחות?
- ב. מה פירוש ההלכה "אין כלי הלח מקדשים את היבש, ולא מדות היבש מקדשים את הלח"?
- ג. איך החליפו את לחם הפנים במקדש?
- ד. מדוע התפלה האמצעית נקראת 'תפלת מנחה'?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה
 בטאבלט איכותי או סטט ספרים של התלמוד הישראלי
 (לפי בחירתכם). את התשובות יש לשלוח במייל עד יום רביעי
 בשעות הצהריים: talmudisraeli@medison.co.il.
 הודעות ישלחו לאזכים במייל ושמותיהם יפורסמו בדף הפייסבוק
 של התלמוד הישראלי.
 *בפיקוח רואה חשבון

